

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK.

Egy évre . . . 10 K. — f.
 Hat óra . . . 5 K. — f.
 Három óra . . . 2 K. 50 f.
 Egyes számok ára 20 fillér

BARSA

KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS TARSADALMI HETILAP.

HIRDETÉSEK

□ centiméterenként - 4 fillér
 Nyilttéri közlemények garmond
 soronként 30 fillér.

Gyakori hirdetések és a velünk
 összekötöttesben levő hird. irodák
 arendjében részestlnek.

A kéziratok a szerkesztőséghez küldendők.

Kéziratok vissza nem adatnak.

FELELŐS SZERKESZTŐ: HOLLÓ SÁNDOR.

Megjelen vasárnap reggel.

FŐMUNKATÁRS: DR. KERSÉK JÁNOS.

A hirdetések, előfizetéseket s a reklamációkat a
 kiadóhivatalba kérjük utasítani.

A LAP KIADÓJA: NYITRAI ÉS TÁRSA R. T.

Pénzintézeteink és a pénzdrágaság.

Nagy söprésnek nevezték a lapok a kisebb pénzintézeteknek mostanában történt tömeges bukását, amelynek el kellett következnie nemcsak a pénz hihetetlen drágasága következtében, hanem azért is, mert az utóbbi időben tömegesen alakultak a kizárólagosan nyereszkeskedés céljából kisebb pénzintézetek, amelyekre a hiteléletnek semmi szüksége nem volt. De nem is voltak képesek a megnövekedett pénzforgalmat kielégíteni, csekély alaptőkéjük miatt. És ennél fogva, amint a pénzpiacra beállott a drágaság s tőlük megvonták a nagy bankok a hitelt, kénytelenek voltak a boltot becsukni.

Hát ez a nagyseprés mig egyrészt megtisztította a pénzpiacot a nyereszkes, szükségtelen és felesleges vállalatoktól, másrészt azonban, tényként kell megállapítanunk a jóra való, hosszú időn át becsületes multra visszatekintő pénzintézetek foryalmát is erősen csökkentették úgy, hogy a feszült viszonyok következtében a hitelnyújtás a lehető legkisebb körre szűkült. A nagy közönség érzi legjobban a nagyseprésnek nevezett eljárás következményeit, mert sem a betevők, sem a kölcsönkeresők nem látják azt a biztos bázist, amelyre a pénzpiac forgalmában minden hitelüzletnek támaszkodnia kell.

Röviden a bizodalom megingott. És a nagy közönség kezd kételkedni a vidéki pénzintézetek szoliditásában és szilárdságában, sőt tisztességében is. Ha még hozzá vesszük a hangzatos címek alatt a vidéki pénzintézetek ellen támadó cikkeket, nem csodálható, a közönség teljesen elvesziti fejét. Mert manapság az ujságolvasó ember, ha csak némi intelligenciával rendelkezik, a sok pénzdrágasági és kamatláb fel-emelési hírt olvasva nap-nap után, aligha siklik át a fővárosi lapoknak ezen aggodalmaskodó közleményein minden észrevétel nélkül.

A vidéken lakó polgárok azonban nem tekintik a pénzdrágaság országos, sőt Európaszerte fontos jelentőségét, pénzügyeiket kezdettől fogva saját helyi intézeteiknél bonyolítják le, tekintet nélkül arra, vajjon meggyőződtek-e előzőleg a kérdéses pénzintézet életképességéről, vagy nem.

Most, amikor a nyomasztó pénzszűke, az eddig szinte példátlan (még az 1907. évit is felülmuló) pénzdrágaság nemcsak az apró vidéki intézeteket, ezt a sok fattyuhajtást, hanem

még a nagyobb, tekintélyesebb multu intézeteket is fennakadással, sőt veszéllyel feryegeti, jól esik megállapítani, hogy a mi pénzintézeteink figyelmes, körültekintő üzleti elveikkel, a rendelkezésükre álló tőkékkel az ország összes vidéki intézetei között a legelső, a legszilárdabbak között foglalnak helyet.

Az bizonyos, hogy pénzintézeteinket csak felényire érinti a nagy pénzdrágaság, összehasonlítva a többi nagyobb vidéki intézettel, mert — olyan mennyiségű készpénzzel rendelkeznek, ami még a fővárosi nagy bankok előtt is megkülönböztetett bizalmat keltett. Ebből kifolyólag a már említett s általánosan ismert pénzszűke dacára is nap nap után felajánlják az üzleti összekötötteset pénzintézeteinknek.

Ezzel ellentétben a legtöbb vidéki pénzintézet keresve-keresi és kérve-kéri a fővárosi nagy bankokat, hogy szorult helyzetében — bármily nagy áron is — pénzforrásait megnyitásával segítsenek. A nagy pénzmozlokhoz azonban még drága kamatra is csak keveset s keves intézetnek adnak hitelt. Természetes, hogy ezen szigorú, kerlelhetetlen hitelmegvonás igen sok vidéki pénzintézet bukásával végződik. Erre nézve példaként felhozhatnánk számos kisebb közeli takarékpénztárnak és más pénzintézetnek a közelmúlt napokban történt bukását, azonban minket ez kevéssé érdekel, mert mi inkább arra akartunk rámutatni, hogy azok a pénzintézetek, melyeket ugyszólván a közszükséglet teremtett meg, melyek a nagyközönség érdekeinek szolgálatában állanak, mint pl. a lévai pénzintézetek, a szolid és évtizedekre előrelátó vezetés következtében minden aggodalom nélkül állják a krízist.

Ami pénzintézeteink a hitelnyújtásban a közszükséglet szerint irányították tevékenységüket, Ezért azok kezelését a szoliditás és szilárdság jellemzi. Különösen pedig, ha tekintetbe vesszük azt, hogy városunk és környékének hihetetlen módon előre törtető fejlődésében a siker oroszán része a lévai pénzintézeteket s ezek közt is különösen a két legrégebbi pénzintézetet illeti, akkor azt is meg kell állapítanunk, hogy ezek becsületes munkásságukkal oly alapot teremtettek maguknak, amely ebben a szűkös világban is jövendő működésüket hosszú időn át biztosíthatja. Látjuk is, hogy a nagy drágaság dacára is a lévai pénzpiacra pénzintézeteink a hitelkeresők igényeit minden fennakadás nélkül képesek kielégíteni.

Ezért a nagyseprés szele bennünket nem érinthet, mert a mi pénzintézeteink

a pénzpiac válságát minden rázkódítás nélkül fogják átélni s rájuk nézve ez a mai drágaság csak tűzpróba, amely csak fokozni fogja a nagyközönségnek irántuk eddig is tanusított bizalmát.

Küzelem a letert.

Írta: Müller Vilmos.

Folytatás.

Öreg hiba, hogy még manapság is sokan a kereskedést nem a társadalmi gazdaság, a közszolgálat, hanem az egyén szempontjából itelik meg felszegül. Elvégre minden foglalkozásnak az a célja, hogy emberét becsületesen eltartsa. A hasznosítás nem lehet a kereskedés megbélyegzője.

Haladó korunk mindegyere bámulatatosan terjedő gazdasági fejlődésének közepette minálunk idehaza is jóleső megelegedéssel látjuk, hogy a kereskedői osztály számra nézve jelentősen megsaporodott, izmosodott. Jólehet elcseszes tenfogások sűrűn halatják erőten szavukat s mindenképpen korlátolt érdekek meg szeretnek akasztani ezt a szembetűnő, kétségtelen, de szerintük áarhozatos fejlődést, megis nap-nap után azt tapasztalhatjuk, hogy a modern magyar kereskedő osztályának az anyagi jólét, az európai műveltség s a társadalmi tekintély útjai haladva, már is nevezetes rész jut közéletünkben.

Ha a művelődés történelmének könyvében lapozgatunk, azt láthatjuk, hogy azok közt, akik a tudományt előbbre vitték, sok olyan férfi is akadt, aki életének legalább egy részét kereskedésben töltötte. A kiválóbbak közül felsorolok itt néhányat:

Mareo Polo (1250—2313) tekintélyes velencei kereskedő, a középkor egyik neves földrajzi tudosa, aki perzsia és kínai utazásának leírásával ámulatba ejtette korának művelt világát.

Martin Behaim (Bohemus 1459) posztókereskedő, nyugatafrikai utazásával, földrajzi és csillagászati munkái révén világhírré lett szert.

Jean Baptiste Colbert (1613) banktisztviselősen kezdte. Huszonkét évig volt francia pénzügyminiszter. Az ő gazdasági (mercantilista) tanításai korszakosak a tudományban.

Frédéric Bastiat (1801) hírneves gazdasági író, a szabadkereskedelmi irány egyik fardadhatatlan harcosa, fiatal korában kereskedő volt.

Dávid Ricardo (1780) kiváló közgazda, akinek tanításáról könyvtárt irtak össze, bankár volt.

George Grote (1870) a nagy angol tudós, bankár volt. Hatalmas 12 kötetes munkában megírta a görögök történelmét.

Henry Thomas Buckle (1860) a művelődés történelmének nagyhírű munkása, atyja

üzletében kezdte oly korán megszakadt pályáját.

Georg Gottfried Gervinus (1850) heidelbergi egyetemi tanár, hírneves irodalomtörténet író, eszthetikus, egy ideig könyvkereskedő volt.

Ferdinand Freiligrath (1870) népszerű német költő, Barmenben váltóüzleti tisztviselő, majd Londonban bankigazgató volt.

Heinrich Schliemann (1890) hírneves régiségtudós, életének javarészt kereskedésben töltötte. Öt évig inaskodott, majd mint önálló kereskedő indigóval jelentős vagyont szerzett.

Richard Ehrenberg, rostocki egyetemi tanár, a kereskedelmi szaktudományok egyik leghivatottabb és legérdemesebb munkása, szintén kereskedő volt.

A politikai élet terén is akadnak nagynevű kereskedők:

A Medici, Welser és Fugger családok fejedelmi rangra emelkedtek. Félix Faure egykori bérnyáros és üzletember, a francia köztársaság elnöke volt. Joe Chamberlain és a néhány éve elhalt Cecil Rhode, az angol politika vezérői férfiai voltak.

A pénzügyvilág hatalmasai egynehányának megnevezésével hadd fejezem be a híres kereskedők sorát. A Rotchildok gazdagsága világra szóló. Nemkülönb az északamerikai Egyesült Államok különféle „királyainak” gazdagsága, illetve jövedelme. Legelől van John Rockefeller, a petroleumkirály. Következnek aztán Andrew Carnegie, az acélkirály, Cornelius Vanderbilt, a vasúti király, akiknek kezében mesébe való rengeteg vagyon és félelmetes gazdasági hatalom központosul.

Csalatkozik azonban, aki azt hiszi, hogy a tiszta magyar faj nem üzött nagyszabású kereskedést.

A 16. és 17. évszáz magyar kereskedelme számottevő. A főcikkék (réz, kéneseő, szarvasmarha, bor, viasz, hamuszír,) világ-

birre vergődtek. Számítalan, nemcsak magyar, hanem magyar nemes kereskedőnk volt, akikről nem ritkán három-négy ország levéltára beszél. Előkelebségeink közül megemlítem Bethlen Gábort, aki egyszerre 1500—1800 marháat hajtatott Bécsbe s onnét árukat hozatott vissza. A Rákócziak marhával és borral való kereskedésen gazdagodtak meg. Thököly Imre dédapja, Thököly Sebestyén Nagyszombatban, Magyarország egyik főforgalmi helyén vászonnal, marhával és borral kereskedett. A 16. század közepé táján a hívatásos nagykereskedők lajstromában találjuk a következő neveket: Kalmár János, Vas István, Budai Bornemissa Tamás, Irsai Zsiga, Nyíró Balázs, Kádas Benedek. A 17. évszázadból témérdek törzsgyökeres magyar kereskedő emléke maradt reánk.

S ne feledjük, hogy a kereskedő-ember ma már nem merő idegen s hogy kereskedelmünk nem egy kiválósága közéletünk, törvényhozásunk, testületeink számottevő, nagyrabecült alakja.

A nagy, gazdag és művelt nemzetek: az angolok, németek és amerikaiak társadalmi kimutatólódásának képe még fokozottabb mértékben mutatja a kereskedő osztályának hatalomra való jutását.

Nagy és művelt nemzetek bölcselmi és gazdasági irodalmának legnevezetesebb és legelőkeltebb megvitattott kérdesei, mi a modern kereskedő gazdasági szerepe, milyen hely illeti meg őt a társadalomban? Összetér-e foglalkozása az ethika követelésével, mit követelünk a modern kereskedőtől általános műveltség és szaktudás dolgában?

Ezekkel a kérdésekkel kívánok én itt foglalkozni. És a mi sajátos magyar közéleti viszonyainkra való tekintettel még arra a kérdésre is megpróbálom majd válaszolni: miképpen kell megkülömböztetnünk a magyar közéletfogás balítéletével, mit tegyen a

művelt magyar kereskedő, hogy meghódítsa és megtartsa e hazában azt a társadalmi helyet, mely őt szerfelett fontos gazdasági hivatásánál fogva méltán megilleti.

A szárazföldön, Belgiumban, Franciaországban, valamint a többi országban is kétségbe esnek az emberek a proletarizmusnak ugyszólván napról-napra szaporulatán. A proletárok száma egyenes arányban áll a fölületes tanulmányok árán könnyen megszerhető munkába. Az ember épp oly kevésbé születik kereskedőnek, mint teszem azt államférfiúnak, orvosnak, mérnöknek, kovácsnak vagy szabónak. És ugyan szólítsanak fel valakit, aki nem szabó, csináljon egy kabátot, bizony azt fogja felelni, hogy nem taunita ezt a mesterséget. De szólítsák fel ugyanazt az egyént, akinek általános képzettsége talán nagyon csekély, akinek sem kereskedelmi, sem társadalmi és politikai ismeretei nincsenek, hogy vállalkozzék kereskedelmi ügyletekre, vállalja el valamely kereskedelmi társaság igazgatását vagy felelősségi tagaságát, legyen törvényhozó, dolgozzon ki — mondjuk — vámvügyi törvényeket, száz eset közül kilencvenkilencben készségesen vállalkozik az illető, mert azt hiszi, mi sem könnyebb a nevezett dolgoknál. Pedig ki tagadhatná, hogy a kereskedelem és a politika emelt színvonalu általános műveltséget, univerzális ismereteket és magasfoku intelligenciát kíván. Nincs e fogulatlan ember, aki be ne ismerné, hogy sohasem lehetünk elég okosak, elég tanultak ahhoz, hogy jó kereskedők, jó iparúzők legyünk.

Nem akarom tagadni, hogy a katonai,

T A R C A.

A puszták leánya.

Vándorútra kél a puszták bús leánya.
Szomorú a lelke. Holtig égve, fáva,
A hegyekről jött le csillogtalan éjen
Hangtalan, nyomasztó, vad, kemény sötétben.
Lelke zokog, fázik, szeme könyben ázik
S csak siet hajnaltól bús alkonyodásig.

Szive oly nehéz ma, kötheer ül rajta.
Séhajokban tör ki megremegő ajka,
Szeme tűzszögére régen ki van égve.
Felzokog a lelke a csillogos égre,
S befelé hull könnye megsebzett szivére.

Vándorolva bolyg, bolyg puszták bús leánya,
Nincsen napvilága, nincsen éjszakája.
Jajszava bezúgja erdők rengetegjét,
Hangja átsikoltja orkán fergetegjét,
S nem bírja leküzdni tenger nagy szerelmét.

Vad folyók rohannak szirtek görgetegjén,
Emberek kacagnak földi élv szigetjén.
Felzokog a szélvész rémes, bús kacajban,
Felbőmből a tenger örvénylő morajban,
Szenvedélyek hainak egy utolsó jajban.

Csitt! A kék hegyen túl hajnalpirkadás van.
Jő a napkirály is bíboros palatában,
Fénytelen, vad, fagyos, sötét tűzek égnek
Szemében a puszták szilaj gyermekének,
Gyászos fákiyái a kihalt szenvedélynek.

Vadvirágos völgyben cseveg csacska forrás,
Kél a tiszta légtelen édes tavaszszonogás,
Sötét rengetegben sziklák között járva
Vándorolva bolyg, bolyg a puszták leánya,
Sivatag a lelke; szive pusztá, árva.

Halassy Valéria.

Hadgyakorlaton.

Folytatás.

Másnap vasárnap és e'seje volt. Fizetést kaptunk. A vasárnap szokott egyhangúságban telt el. Estére azon parancssal fektüdtünk le, hogy másnap „délöltő” 6.-kor kell csak sorakozni. Alig aludtunk el, midőn „délután” 11 ó. 30 p.-kor egyszerre csak riadó fújtak. Nosza, ki a bolhás ágyból, öltözni. Rövid 1/4 óra alatt a zászlóalj elindult szakadó esőben. Volt nevetés, midőn valaki a sárban elterült. Egyik tartalékos tisztársam egész hosszában esett bele egy pocsolóába. Valaki a „zöld erdőben jártam, madarat is láttam” melódiájára a következőkben örökitette meg az esetet:

„Dovorában jártam,
Egész borig áztam.
Bolha csipet az ágyba”,
Beléteyereltem a sárba”.

3/4 óra múlva a 4 km. re levő Bajnára érkezünk, mely faluban a dandárparancsnokság és a nyitraiak voltak elhelyezve, aronkívül 2 üteg tüzér. Ezeket támadta meg egy pozsonyi zászlóalj (mától kezdve ellenséggel) tüzérséggel. Az ellenséget hamar visszavertük, a dandárparancsnok úrtól pedig dicséretet kaptunk, hogy olyan gyorsan helyünkre érkezünk. Ekkor „délöltő” 2 óra volt. Minket bedirigáltak Bajnára és azt mondták, hogy délöltő 5.-ig pihenhetünk. A legénység az egyes házakba ment, a tisztok pedig egy pékműhelyben

gyülekeztek, ahol épen dolgozni kezdtek. Jól esett a meleg, no meg a friss, még forró zsemlye. Ezután egy korcama konyhájába mentem, hol egy ládára üve elaludtam. 4 órakor arra ébredtem, hogy sorakozót kiabálnak. Persze, csak vak láрма volt. 5 órakor mégis elindultunk.

Ezen nap volt a hadosztálygyakorlatok első napja, melyben a másik félt a dandárgyakorlatokon résztvev csapatokon kívül a 13. és 15. honvédegyalozrezdek és még 1 század huszár és ugyanannyi tüzérség képezte, mint amennyi velünk volt. A gyakorlat a mi győzelmiünkkel végződött. Gyakorlat után Pacolaj nevű községbe kerültünk, egy kis 20 házból álló faluba. Hihetetlen, de mégis úgy van, hogy padlós, tiszta szobákat kaptunk. Olyan rémes sár volt, hogy az étkezdebe, mely egy majornban volt a dombtetőn, nem is mentem vacsorázni, hanem hazahozattam. Az eső, szokás szerint zuhogott.

Másnap „délöltő” 6.-kor már álltunk a kiindulási helyzetben és zuhogó esőben. Ezen nap volt a legnehezebb. 1 1/2 órai álldógálás után megindultunk. Feneketlené vált szántásokban, út nélkül haladtunk délig. Délben egy falun mentünk át, ahol legénység és tisztok tömegesen ültek le a sárba, nem bírván tovább menni. A falun túl újból út nélkül fel a hegyre és utána még vagy 3 hegyre. Amennyi bakancs csak volt, mind tönkre ment úgy, hogy másnap Lévára kellett sürgönyözni pótlá-

papi, orvosi, bírói s ügyvédi foglalkozást általában többre becsülik a kereskedő hivatalánál. S ennek oka nyilvánvaló. Az a féltégen hiedelmek járja ugyanis, hogy a kereskedő igyekvése a hirhedi „átkos kalmar-szellem”, mindenhol s mindenkoron közönséges kapzsi s önző, hogy a kereskedő az ő tevékenységével csak magamagának szolgál, hogy munkásságából a köz javára csak vajmi kevés jut.

Folyt. köv.

Különfelek.

— **Barsvármegye törvényhatósága** szeptember 26.-an tartotta évrnegyedes rendes közgyűlését. A közgyűlést báró *Kürthy Lajos* főispán nyitotta meg, ki ez alkalommal mondott köszönetet azért az általános részvételért, mely fia elhunyt alkalmából a vármegye részéről megnyilvánult. A tárgysorozat körülbelül 200 pontból állott, melyeknek legnagyobb része községi határozatok, fellebbezések, segélykérelmek voltak. Általánosabb érdeklődést keltett a vármegye háztartási alap 1913. évi költségvetésének megállapítása, melyet a közgyűlés 78 szavazattal elfogadott. Az 5% adókievetést a törvényhatóság nem veszi igénybe, sőt a multhoz képest 0.3% kevesebb az adókievetés. Ezzel kapcsolatban előterjesztés történt az aispán útítatalányának felemelése, az oszlányi járásba egy szolgabírói állás rendszeresítése, a vármegyei központba egy új hivatali állás szervezése és a lévai járásba egy másik hivatali állás szervezése iránt. Intézkedés történt, hogy az árvaszéki hivatalban — a munka szaporodása következtében — egy negyedik ülnöki állás szerveztessék s az már az 1913-iki költségvetésbe beillesztessék. A gyámpénztár pénzkészlete 56—56 szavazattal az aranyosmaróti takarékpénztárba és a barsmegyei lépbankba határozott gyümölcsösögei elhelyeztetni. Dr. Kiss Mihály elnök, Dr. Persai Ferenc tiszti főügyész, Ordódy Endre, Finka Sándor Nedeczky Vince főszolgabírák, Szabo Lajos I. osztályú aljegyző és Berczeny Miklós I. osztályú

szolgabíró első szolgálati pótlékban részesülnek. Az aranyosmaróti és lévai vármegyei közokmányok orvosi karának kérelme illetményeinek rendezése iránt teljesítették. A körmöcbányai süketnéma intézetnek 100 koronát szavazott meg a közgyűlés. Hasonlóképp a podluzsnyka-szikince-völgyi társulat kérelmét, hogy a törvényhatósági közutakon emelt vasbeton hidak után, 10,000 koronát engedélyezzen, a vármegye megszavazta. Egyéb kérelmek és fellebbezések elintézése után a közgyűlés véget ért.

— **Meghívó.** A közoktatásügyi minisztérium rendelete értelmében a városokban eddig szervezetlenül működött ismeretterjesztő előadásokat ezental szervezett Szabad Lyceumok fogják eendőzni. Folyó hó 29.-én vasárnap délelőtt 10 órakor a főgimn. rajztermében alakul meg a Lévai Szabad Lyceum. Az alakuló gyűlés intézőbizottsága ezúton kéri Léva város értelmiségét: papjait, orvosait, ügyvédeit, bíráit, tanárait, tanítóit és mindazokat, akik városunk kulturális életének fejlődésére hivatottak, hogy megjelenésükkel, a Lyceum tagjai közé való belépésükkel, mely egyébként semmi kötelezettséggel nem jár, járuljanak hozzá a megatalkulás komoly fontosságának emeléséhez. A Szabad Lyceum célja lesz az ismeretek kiszélesítendő körét a nagyközönség minél szélesebb rétegeiben terjeszteni. Ezentúl tehát aktív szereplői sem kizárólag a két tanintézet tanárai lesznek, mert eredményes munkájához a tudományok és ismeretek minden ágából aktív támogatókat kell nyernie értelmiségünkben.

— **Kitüntetés.** Frigyes főherceg kitüntető figyelemben részesítette *Kraffszky József* verebelyi esperest. Ugyanis, nemcsak szóval fejezte ki meleg köszönetét a hadgyakorlatok alkalmából történt szíves elszállásáért, hanem főudvarmestere úján is megismételte köszönetét és egyben kegyes sorok kiábratában gyönyörű tőhercegi aranykoronával díszített, a saját keze aláírásával ellátott fenyképet is előadta az esperesnek. A képen a következő szöveg áll: „Emiekül az 1912. szept. 4., 5., 6. napjaira”.

— **Az iskolai címerek.** A törvény értelmében minden magyar iskola épületén az ország címerét kell elhelyezni. Ezeket a

címereket néhány éve tették fel az iskolákra. A címerek azonban nagyrészt annyira elkoptak már, hogy alig lehet rajuk ismerni. A közoktatásügyi miniszter most rendeletet adott ki, hogy a címereket havonta tisztíttatni kell és ha kopottak, a kirtanfegyűléseken kell jelentést tenni, hogy újakkal cseréltesse ki.

— **Eljegyzés.** Dr. *Barkóczy Elemér* ügyvédjelölt, *Barkóczy Barnabás* pénzügyi titkár fia, e hó 17.-én jegyet váltott *Jánoska* Mariannával Aranyosmaróton. Állandó boldogság kísérje frigyüket.

— **Új állami iskolák.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter 1913. évi szept. hó 1.-től kezdve vármegyénkben a következő helyeken kíván felállítani állami elemi iskolákat: Pálosnagymezőn 6, Dóciútférszen 3, Jánoshegyen 2 és Alsóháromon 1 tantervvel.

— **Szűreti táncmulatság.** A Lévai Kath. Legényegyesület folyó évi október hó 6.-án saját helyiségében zártkörű táncmulatságot rendez. Déután 5 órakor jellemes fölvonulás lesz zenével a báti parton lefelé. A felvonulás kedvezőtlen időjárás esetén elmarad. A tánc este 7 órakor kezdődik. — Belépt-díj személyjegy 1 kor., családjegy 3 kor.

— **Rendőrségünk** buzgó vezetője figyelmét ezuttal olyan valamire irányítjuk, ami a járó-kelő közönséget sokszor nagyon molesztálja és erélyes példa statuálásával sikeresen volna megazúrítható. Városunk nagymenyű leendő iparos és kereskedelmi nemzedéke ugyanis, bizonyos előszeretettel hord végig, többnyire nagy terjedelmű postai vagy egyéb csomagokat és dübörgtet végig vastalicskakát a gyalogjárón. Olyan helyeken, mint például a Grotte-fele üzlet, vagy a Petőfi-utcában a Bókne-fele ház előtt, a szó teljes értelmében leszoritják a közönséget az asztaltról. A figyelemzavartást — kor, nem és állás tekintélyét nem ismerő — pimaszsággal replikázzák, a rendőrt pedig méla konemplacióba emelülve nem lát semmit. Ezeket a felcseperedő in spe cs. és kir. udvari szállító urakat meg kellene egy kissé rendezsábojzolni. Az iparos és kereskedelmi tanonciskola ezt a szemtelenkedő siserahadot nem bírja mőreszra tanítani, hát hadd fogja fűzőn ne-

sért. A gyakorlat d. u. 4 órakor ért véget. Tökéletesen ki volt merülve ember és ló. A tüzérek megfeneklettek a sárban; a bakák fele elmaradozott. Több ló a sárban lovasul együtt felbukott. És ilyen állapotban még 20 km.-t kellett tenni Lakács községig, hová csak agyagos mezei út vezet. És milyen község! Dovorán hozzá képest a Riviera. Este, azaz, pardon, délután 7 órakor ebédeltünk. Az étkezde egy kocsmában volt felállítva. Következő napon, tekintettel a kiállott fáradalmakra, pihenő volt. Reggelre az elmaradozók és a sárban elakadt podgyász is megjött. De azért délután esett az eső.

Reggelre tovább indultunk. Megint csak szakadó esőben, mely később elállt. Ezen napi gyakorlatunkat a honvédség főparancsnoka, Klobucsár báró lovassági tábornok, is végignézte és bennünket megdicsért. Délben Pásztó községbe mentünk.

Pásztóról ugyancsak hadosztálygyakorlat keretében Románfalura kerülünk, ahol a megszokott zuhogó eső és igen rossz elhelyezés fogadott. Ez volt szeptember 6.-án.

7.-én nagy napunk volt. Fárastó, 5 kilométeres szántás, megállás nélkül, aztán harc, megint szántás, a végén zápor. Gyakorlat után a mi eszredünk és a 16.-osok Nyitrára vonultunk be. De megelőzőleg diazmenet volt a kerületi parancsnok úr előtt. Az egész hadosztályban a 14.-esek tetszettek neki legjobban. Est meg is

mondotta. Nyitrán a Párutecában és Palankutucában kaptunk elhelyezést. Aki Nyitrán járatos, tudja, hogy milyen finom elhelyezési körlet. Mindegy, jól aludtunk és másnap pihentünk. Az eső azonban egyre zuhogott.

9.-re gyakorlat volt tervezve, de a nagy eső miatt elmaradt. Csak délután 5 órakor volt újból riadó. Ekkor kezdődtek a hadtestgyakorlatok.

Az ellentél a pozsonyi közös hadosztály volt és pedig a 48, 71, 72. és 76. gyalogezredek, 2 század huszár, 1/4 ezred tüzér. Tehát egészen egyenlő erő a mi honvéd hadosztályunkkal. Ezek a közösök ugyanazon nehéz gyakorlatokon mentek át, mint mi. Az ő ezred, dandár és hadosztálygyakorlataik Barsmegyében folytak le. A hadtestgyakorlatoknál ők voltak a jelszavak „vörös fél”.

Tehát 9.-én d. u. 5 órakor a mi zászlóaljunk elindult előőrsökre. Csak egy század, a 7.-ik, állított tábori őrsöket, mi, többiek, a sátoztáborban állottunk készenlétben. Miután gyalázatos, komisz, esős idő volt, a legénységet egy nagy barakban helyeztük el, mi tiszték pedig a kantinepületbe mentünk, hová étkesdénk is nemsokára megjött. Rebesgették, hogy ha holnap reggel esik, a gyakorlatot lefűjják, már készen is vannak a táviratok a főparancsnoksághoz.

Másnap reggel persze, hogy nem esett. De annál hűvösebb szél fűtült, 5 órakor

elindultunk. Rövidesen Pogrányba értünk, hol a Pálishegyre küldtek tartalékképpen. 1 1/2 órai várakozás után megindítottak Bodok-Babindál felé. Babindálon túl már harchoz fejlődöttünk. Több patakon és dombon át végre a verebelyi országútat értük el. Az úton túl már ropogt a puská. Mi is belevegyültünk a vadaiba és megrohmoztuk a 48.-asokat. De azok egy erdő szegélyen állottak és túlerőben voltak. Így a döntnök parancsa visszavetett bennünket. Újból előnyomultunk, akkor már sikerrel. Később a 48.-asok visszavonultak és a 71.-esek álltak velünk szemben. Ezekre is több, sikertült támadást intéztünk. Persze nem úgy kell ám érteni, hogy az egész hadosztály, vagy ezred együtt és egyszerre. Az ilyen harcban legfeljebb egy zászlóaljról lehet szó, mely szoros összefüggésben támad. Az erdő, beláthatatlan terep nagyon hamar részekre bontja a csapatot. Például a mi századunk legtöbbször a zászlóaljon kívül harcolt, hol a gyarmatiakkal, hol a jolsvaiakkal, nyitraiakkal, sőt pozsonyiakkal egyesülve. D. u. 4.-kor a harc félbeszakított és mindkét fél visszavonult.

A mi eszredünk egy majorba, az Augustamajorba került, hol rajtunk kívül még a hadosztályparancsnokság és tüzérek is voltak. A major 2 istállóból és 2 kis cselédlakásból állott. Szállás nem volt. Századparancsnokom mondotta másnap reggel, hogy ő az őrnagy úrral együtt egy pincaajtón hált. No, és a hadosztályparancsnok úr, aki

hányszor a rendőrség. Azt hisszük, volna eredménye.

— **A Betyár kendője.** Abonyi Lajosnak ezen erkölcsi tartalomban gazdag, de műkedvelők részére talán túl, énekdarabokkal élénkített 6 színváltozatú népszínművét mutatta be a körműcbányai kath. legényegyesület e hó 22-én és pedig a legszebb sikert érve el vele, ami legjobban tanuskodik *Riedl* Béla rendező nagy buzgóságáról és a szereplők ügyességéről. Különösen ki kell emelnünk *Drechsler* Janka előkelő és fesztelen előadását. Ővé volt özv. Onadi Kulcsár Nagy Istvánné szerepe, amelyben egy jószágos és nemesszívű úrnőt kellett bemutatni, amihez lágy hangja és mindig szerény, kedves megjelenése már szinte predestinálta. Jól átértett szereplésével igazán megérdemelte a sok tapsot. — **Örzi,** a Betyár neje szerepét Mikos Elziska adta elő. Ennek a szerepe bár lelki motívumokban a legzadagabb és épazért nehez is volt előadásra, mégis igen kitűnően sikerült. Az ügyes szereplő a feltékony aszszonyt, a szeretőt nőt s a boldogtalan szerelmost egyaránt kiválóan alakította ki még a letragikusabb részekben is. — **Kliment** Mariaka különösen énekeivel aratótt lelkes tapsokat. Ő adta elő **Zsöti,** a Betyár szeretője élénk szerepét, **Rach** Annuska a Betyár anyját mutatta be. Rövidebb szerepében is kitűnően alakította a káros magyar aszszonyt. — **Férfiak** közül **Riedl** Béla Bandi betyár, a főhős szerepében mutatta be nem kis drámai tehetséget. Mert, hogy kitűnő komikus, azt már régebbi szereplésével bebizonyította. Játéka nagyon biztos mindig és erős vonásokban alakítja szerepét. Szép sikerrel dolgoztak azután a többi szereplők is sorra. Különösen elismerést érdemeinek kisebb szerepeikben is **Tomasek** Géza, **Bouca** Lipót, **Scherer** és **Zalay**, **Gróh** Ferenc és különösen **Nagy** János, annak eleme és felszeg alakok bemutatása és **Móczik** Lajos, aki egy kis tulszás mellett is nagyon mulattatóan adta elő a futó betyár szerepét. — **Itt** ott meglátszott, hogy a szereplők nem magyar ajkúak. De ez is csak dicsőségére válik úgy az egyesületnek, valamint a sze-

altábornagy és kegyelmes úr, az meg a tehenek között, szalmán feküdt. Étkezdenk téves irányítás folytán elveszett. A legénység azonban megkapta étkezését, sőt théát is kapott. Csak a tisztok maradtak éhen. Az eső meg zuhogott. Raggel, vagyis hivatalosan szólva „dél előtt“ 3 órakor vak sötétben elindultunk. A Verebely előtt fekvő Ujhegyet támadtuk. Nagy volt a harci lármá. A hadi szerence hol ide, hol oda dönt, míg végre a szüntető jelre a harc megállt. Tudtuk, hogy erre már csak a lefúvás következik. Következett is. Ujjongott mindenki, hogy most már vége a gyötrelmeknek. A legénység rendbe szedte magát és megindultunk Verebélyre, hová d. e. 1/2 10-kor érkezünk. Miután a szakadó esőben a 2 napja nem aludt legénységgel még aznap Lévára jönni nem volt tanácsos, tehát Verebélyen beszállásitunk és **Hiller** vendéglőjében az elmulasztott táplálkozást helyre pótoljuk. Jól esett a frissen csapat sőr a 3 hét alatt elfogyasztott hallatlan mennyiségű glühwein után. Jól kipihenve másnap „dél előtt“ 6 órakor nagy énekszóval útra keltünk. Kálnán egy órai pihenőt tartottunk és d. e. 1/2 12-kor megcsattant a lévai keramit lépteink alatt.

Látod, Édes Öcsém, elég mozgalmas a katonalét. Különben majd lesz Neked is réssed benne. Addig is trainirozd különösen bendődet, hogy ne lázongjon majd, ha véletlenül Te is az Augusztá-majorba kerülés.

Ölel bátyád
Vilmos.

Végo.

replőknek is, hogy ily szép nemzeti misziót végeznek, ami nehéz nemzetiségi viszonyaink között s hogy ők karolják fel azt az igazán nemzeti irányú művet, amit a hivatott színészek mindenféle idegen színtermékek kedvéért méltatlanul félreloktak.

— **Helyreigazítás.** Lapunk előző számában a városzerte elterjedt hír alapján **Horn** Berthold fakeskedőnek halálhíret közöltük. Ez a hír azonban tévesnek bizonyult, mert mint biztos forrásból értesülünk, — **Horn** Berthold jelenleg Losoncon lakik és a legjobb egészségnek örvend.

— **Küzdelem a tüdővész ellen.** A tuberkulózis elleni küzdelem országos bizottsága kérelmére a közoktatásügyi miniszter újból nyomatékosan felhívja legutóbbi rendeletében a tanfelügyelők figyelmét a tüdővész terjedésnek megakadályozására végzett kiadott miniszteri rendeletek pontos végrehajtására. Egyben a közeljövőben egy egészségügyi kateder bocsát közre, hogy abból a tanítókat megszerezhessek a tüdővész elleni védekezés céljából szükséges ismereteket, az egészséges életmód követelményeit és szabályait.

— **Kitüntetés.** A király **Koncsos** Adolf viihyepeszeregyeni lakosnak, a Kache mannféle vasgyár volt munkavezetőjének sok évi és hű szolgálata elismerésül a koronás érdemkeresztet adományozta. A vármegye főispánja a keresztátadásával **Finka** Sándor garamszentkereszti járási főszolgabíró bizta meg.

— **József főherceg adománya.** József főherceg az eucharisztikus kongresszus napjaiban a *kieői* templom orgonájára ezer koronát adományozott.

— **Tanítói helyettesítések.** Barsvármegye kir. tanfelügyelője fekeri azon okleveles tanítókat és tanítónőket, akik az állami elemi iskoláknál üresedésben lévő tanítói állások teendőit az állás betöltéséig a szabály szerű helyettesi díjért ellátni, vagy az áll. és községi iskoláknál szabadságot tantervet helyettesíteni hajlandók, lakáscimüket vele közölte.

— **Személyi pótlék.** A kultuszminiszter **Kiss** Imre zselizi ref. tanítónak a tanügy terén szerzett érdemeinek elismerésül 200 korona törzsfizetés jellegével bíró személyi pótlékot engedélyezett.

— **A vasút kártérítési kötelezettsége.** Főmerítéssel a közoktatásügyi miniszter mondogta ki a Kuris, hogy a feladó helyett a vasut által ömlesztve rakott gabonaküldemények szákjáért a vasut szavatossággal tartozik azon esetben, ha a berakás a feladó távollétében történt. Ha a vasut a nála visszamaradt sákok iránt a feladót rendelkezésre föl nem hívja és szokot az átvételre nem jogosított személynek szolgáltatja ki: ezért őt gondatlanság terheli.

— **Jóváhagyott alapszabály.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter a Barsvármegyei Ált. Tanító-egyesület és vele kapcsolatos **József** Főherceg Tanítók Háza módosított alapszabályait jóváhagyta.

— **Áthelyezés.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter **Kovács** Katalin garamszentbenedeki állami ovónőt saját kéré mére a budafoki állami ovodához jelen minőségében áthelyezte.

— **A must eltartása.** Ha valaki az idén várható szűkös szőlőtermés mustját hosszabb ideig akarja eltartani, a következő módon teheti ezt: Palackokba töltjük a leülepedett tisztá mustot, a palackokat lezárjuk s a dugaszt leköltjük erős fonállal s beállítjuk egy üstbe szalma közé, hideg vízbe. A vizet azután 80° C.-ra melegítjük. Kihülés előtt a palackok dugaszait újra jól leszojítatnak; kihülés után kivesszük a palackokat az üstből és használatig a pincébe helyezzük.

— **Szírüs időjárása.** **Vargha** László, aki a fenti címen folyóiratot ad ki, a következőképp jósolja meg az időjárását október hónapra. A hőmérséklet fokozatosan emelkedni fog, úgy hogy okt. 3, 4, 8, 9, 10, 11, 12, 14.-ig már kielégítő és kedvezőbb időjárásban lesz részünk. — A levegőnek egy pár napi lehülése után az idő-

járás ismét kedvezőbbé fog változni: 17.-ike körül éjjeli fagyok várhatók; néhány napra, 19—20.-tól kedvező napok, 23, 24.-től hidegebb idő jön, több helyen havazásokkal.

— **Szőlőszeti kongresszus Szegeden.** Az állami szőlőtelepeken már egy év óta folynak a kísérletek a moly elleni védekezés leghelyesebb módjának megállapítása iránt. E kísérletek Jablonovszki József a rovtartani állomás igazgatója vezeti. Most Serényi Béla földmivelésügyi miniszter engedélyt adott a rovtartani állomás igazgatójának, hogy az ez évi molyirtási tapasztalatokat a szegedi kongresszuson közzétehesse. Most, mikor a gazdák tanácsai állanak az óriási molykerokkal szemben, nagy közérdeklődést kelt Jablonovszki igazgató előadása, amely hivatta lesz a moly elleni védekezést az egész országban irányítani. Jablonovszkyn kívül előadást tart a kongresszuson Dr. Istvánfy Gyula egyetem tanár is a peronospora elleni védekezés legújabb tapasztalatairól. A kongresszus ismertetőjét, kedvezményes jegyeket stb. minden érdeklődőnek küld a Homoki Szőlősgazdák Országos Egyesülete szegedi irodája.

— **Bezárt vagonajtók és az utas kulcsa.** A nyilv nösség regóta foglalkozik azazai a kérdéssel: vajjon szabad-e az utasnak olyan kulcs segítségével, amely sok üzletben megszerezhető, egy belülről elzárts vasuti kocsiszakasza behatolni? A vasut igazgatóságnak nézete az volt, hogy nem szabad. Az elzart szakaszok kinyitására csakis hivatalos személyek jogosultak. Nemszégben egy ausztriai bíróság — s tudomásunk szerint ez eddig az első alkalom, hogy a kérdés bíróság elé került — a vasutai állaspontja mellett döntött. Az eset a következő: Egy utast a szolgálattelvő vasuti kalauz rajtaért, amint egy kocsiszakaszt kulccsal kinyitott. A kalauz a kulcsot az utastól el akarta venni, de az ellenzögült. Feljelentés folytán az államügyészség vádat emelt az illető utas ellen a bíróságnál, mire utóbbi a vádlottat a büntetőrendkönyv alapján hivatalos tenykedésbe való beavatkozás által elkövetett kihágásban vétkenek találta és öt napi fogházbüntetésre ítélte.

— **A szennyvizek levezetése.** A földmivelésügyi miniszter a belügyminiszterrel egyetértőleg kijelenti, hogy a vízjogi törvény tiltván a folyó vizeknek ártalmas anyagokkal való megfertőzését, azt sem lehet megengedni, hogy egyes gyárak, gyártelepek, a telepeken összegyűltémi szeméttel, fűrészpont és szennyvíz a bennük levő ártalmas anyagok fertőző erejének elvonása, vagyis kellő megtisztítás nélkül az élővízbe bebocsátásáig.

— **A orvosok szabadságideje.** A belügyminiszter egy konkrét esetben hozott határozatával kimondotta, hogy a törvényben a községi és körorvosok részére biztosított évenkénti három heti szabadságidő akkor is kijár, ha a három heti szabadságidő igénybevételeit az orvosok semmivel sem indokolják. Abban az esetben, ha az orvosoknak egyes méltánylást érdemű esetekben három hetnél hosszabb szabadságidőre van szükségük, annak engedélyezését a három heti szabadságidőre vonatkozó törvényes rendelkezés nem akadályozza.

— **Szülő a vasút mentén.** A vasúti töltéseket akként lehetne hasznavehetővé tenni, ha szőlővel telepítének be; az így betelepítendő hosszúság meghaladná a 70,000 kilométert. Minden oldalon két-két sor luga nagyon szépen eiferne. Amellett, hogy szép is volna, nagy haszonnal is járna, meg a sok állatellátás sem történne. A vasútvonalhoz tartozó földrész határát pedig be kellene fásítani.

— **A földmivélő tizparancsolata.** Cantoni olasz egyetemi tanár szerint ez: I. Ne végy földbirtokot a más pénzén. II. Ne örülj az igen alacsony áraknak. III. Ha kevés a pénz, csak bérli légy s ne akari földbirtokos lenni. IV. Magad műveid a földedet, ha képes vagy rá. V. Ne építs, ha nincs rá okvetlen szükséged. VI. Szeresd a munkáskezet, hanem azért gépekkel dolgoztass. VII. Ha módodban áll, öntözhető szán-

tőföldet válassz. VIII. Csak olyan barmot tarts, melynek táplálására földed van, de rossz barmot soha se tőrj meg magadnál. IX. Ha jól műveled és gondozod földedet, több termésed lesz, mint amennyit el bírsz adni. X. Terményeidet ne hamisítsd meg s mindig arra törekedjél, hogy a legjobbat termeld.

— **Jó hordótapasz.** Jó hordótapaszt készíthetünk 2 $\frac{1}{2}$ dkg. friss taggyu, 2 dgr. viasz és 4 dgr. disznósírból, mely alkotórészek keverés előtt felolvasztandók, majd iehülés közben 2 $\frac{1}{2}$ dgr. szitált hamuval keverendők össze.

— **A gyümölcsfák téli védelme.** A gyümölcsfákat tére burkolni szokták. Ez a burkolás azonban nem hideg ellen védelmezi a fát, mert a hideg a gyümölcsfa törzsének nem árt, hanem fölötte árt a fának a február-márciusi időjárás, mikor a verőfényes meleg nappalok hideg, fagyos éjszakakkal váltakoznak. A nappali meleg ilyenkor már előcsalja a fában nedvkeringést, a melyet azonban az éjjeli fagy ismét megállít. Ez okozza a fa kérgének fölrepezését. A zseme fák törzsét tehát ezekben a hónapokban kellőleg megvédelmeznünk; méssz, szalma és egyéb burkoló anyaggal.

— **Az uborka történetéből.** Az uborka azok közé a növények közé tartozik, amelyeket Ázsiából aránylag későn hoztak el hozzánk. A Homér korabeli görögök és a régi egyiptomiak még nem ismerték, bárha egyes fajtát Afrikában úgy látják, már a történelem előtti időkben termesztették. A görögök a Kr. e. hetedik században kezdték tenyészteni az uborkát, amelyet hozzájuk Kis-Ázsiából, ide pedig kerek háromezer év előtt Előindióból hoztak. Különböző okok szólnak amellett, hogy az uborkát Indiában is kivülről, még pedig a mai maláji államok területéről hozták. A rómaiak annyira szerették az uborkát, hogy az év minden szakában termesztették. Tiberius császár annyira rajongott érte, hogy amikor uton volt, kerekken járó kis uborka-melegágákat vitt magával.

Külső használatra. Testrészek fájdalmi, csúszos és köszvényes bajok és mindennemű gyulladások a „Moll-féle os borszesz”-szel gyógyíthatnak biztos sikerrel. Egy üveg ára 2 kor. — Szétküldés naponta utánvétellel Moll A. gyógyszerész cs. és kir. udv. szállító által Bees, I. Tuchlauben. A vidéki gyógyszereszekben és anyagkereskedésekben határozottan Moll-féle készítmény kérendő az ő gyári jelvényévé és aláírásával.

Globint veszek! Ez a legjobb és fejtinőbb csipőkrém amelyet az ifjabb Fritz Schulz betéti társaság Aussig a—E gyárt. Minden bőrt ragyogóvá varázsol a Globin, a közönséges csizmat éppeu ugy mint a legfinomabb sevro cipőt. A Globin páratlan a maga nemében, semmiféle más bőrtisztító szerhez nem hasonlítható. A Globinnak fáradság nélkül pompás fényt adunk a lábbelinek, amely fény még esőben is megmarad. A Globin nem piszkítja a nadrágot, vagy szoknyát. A Globin savak és egyéb ártalmas anyagok nélkül készül, annál több zsiradék van benne, amelyek a bőrt erősítik és a bőr törését megakadályozzák. Száz szónak egy a vége: a Globin feltűnik minden más cipőfényaszt és az egész világon használatos. Mindenütt kapható nagy dobozokban. Kérjünk határozottan Eritz Schulz-fele Globint és ne üljünk fel értéktelen utánzatoknak.

Közönség köréből.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazok, kik felejthetetlen férjem, illetve atyánk elhunyt alkalmából bánatunkat részvétükkel enyhíteni kegyeskedtek, fogadják jószágukért mély hálánkat és köszönetünket.

Léva, 1912. szept. 25.

Özv. Komzsek Lajosné és gyermekei.

Igen tisztelt Szerkesztő Úr!

Kérem sziveskedjék egy kis helyet szorítani b. lapjában annak kijelentésére, hogy a Lévai Örálló 39.-ik számában írt azon hír, mely szerint bold. Komzsek Lajos ur azon a végzetes napon vendéglőmbé tért volna be, teljesen valótlan.

Tokody Imre,
vendéglős.

Köszönetnyilvánítás.

A József Főherceg Tanítók Házának dr. *Rischank* Béláné öngyásága Ujbányáról egy kosár almát és *Kántor* István valkházi tanító úr mézet küldöttek ajándékba. A jölelkü adományokért hálás köszönetet mondanak

Léva, 1912. szept. 26.

Jaross Ferenc,
gondnok.

Köveskúti Jenő,
felügy. biz. elnök.

Búcszó.

Mindazon jóbarátaim ismerőseim és t. vendégeim — akiket személyesen nem kereshettem föl — ez úton fogadják szívélyes búcsúzásomat.

Jeszenszky István,
volt lévai, jelenleg
tompai vendéglős.

Hivatalos közlemény.

6561—1912 szám.

Hirdetmény.

Léva r. t. város képviselőtestülete a f. hó 12-én hozott fenti számú határozatával az ezutáni tartandó börtvasárok helyétül a vasuton tul az uradalmi rj majornal szemben tekvő városi szántóföld 600 □ ölnyi részét jelölte ki.

Ezt azzal teszem közhírré, hogy ezen határozat ellen az érdekeltek a törvényes határidő alatt felebbezéssel élhetnek.

Léva, 1912 évi szeptember 13-án.

Bédogh Lajos
polgármester.

Színház.

Szombaton, szeptember 21.-én mutatkozott be Hidvégi Ernő staggione társulata Bissonnak Az államtitkár című vígjátékában. Az első előadás hidegen hagyta a közönséget, noha a szereplők dicsőreter igyekvését mutattak. A francia vígjátékokat a cselekvés sima, gyors lepergése jellemzi; az előadó színésznek nem szabad hosszú pauzákat tartani s jól kell tudni a szerepét. A szereplők ép ezeket a pauzákat nem tudták kitölteni, sokszor idegesen feszengtek helyükön. — *Hidvégi* maga régi ismerősünk. Jó megjelenésű, igazi színpadi alak. Rutinnal játszik. Az államtitkár szerepét kreálta eredeti ügyes felfogással. A legsikerültebb alakítását produkált *Tarnay* Lidia az anyós szerepében. Kiváló komikai tehetség. Kedves jelenségek voltak *Kovács* Margit (*Giuberte*) és *H. Lengyel* Irén (*Susanne*). *Bazsary* (*Bouquet*) erősen tulzott, de nem izléstelen. *Petrán* és *Derecskei* emlékedtek ki még a többi közül. *Kovács* Sándor régi, talentumos színész. A közönség hamar meg fogja szeretni törülmetszett, eredeti felfogásu alakításáért. Általában az a nézetünk, hogy a társulatban sok kiváló tehetség van és el kell ismerni, hogy ambícióval játszanak.

Vasárnap délután Molnár Ferenc bohóza *A doktor ur*, este Ohnet *A vasyáros* című színműve került színpadra. Ez utóbbi bizony nem sikerült. *Hidvégi* tehetsége sem érvényesült. *Kovács* Margit hangja az erő-

sebb kitéréssek színesésénél gyengének bizonyult, bár játéka kifogásolni valót nem hagyott fenn. *Kovács* volt még a legjobb Moulinet szerepében. Az előadásban ismét sok volt a pauza, amit a szereplők nem tudtak kitölteni. A rendezés hiányai nagyon szembeötlők voltak, ami a legjobb szereplőt is megzavarja. Pedig *Tarnay* Lidia, *Petrán*, *Vértés*, *Győző*, *Acél* *Mariska*, *Bányai* *Etelka*, *Aranyossy* Lenke kétségkívül jó tehetségek s lelkiismeretesen játszáik szerepüket. Arról értesülünk, hogy a zavar oka a villamos-vezetéken támadt rövid zárlat volt. Mi is ennek tulajdonítjuk, mert a következő előadások már művészi színvonalon állottak.

Hétfőn üres ház előtt ment Hercege F. vigjátéka: *A három testőr*. Az előadás kitűnő volt s *Kovács* (*Pollacsek*), *H. Lengyel* (*Róza*), *Bazsary* (*Latorka*), *Derecskey* (*Kosnitsky*) remekeltek. Csak az igazság kedvéért jegyezzük meg, hogy a III. felvonás háromnegyed része kimaradt és a plébános szerepét teljesen elhagyták.

Kedden kis számú közönség nézte végig a *Kis Lord* című angol életképet, pedig az előadás egyike volt a legsikerültebbeknek. *Kovács* Margit *Cedrik* szerepében ekkéscsillat. Graciöz alakítását nyílt színen többézer megtapsolták. Szép és helyes felfogással játszotta szerepét *Aranyossy* Lenke. *Vértés*, mint *Dorincourt* gróf minden ízében gondosan kidolgozott alakítást nyújtott. *Kovács* Sándor mint mindig, ma is kifogástalan Hobbs volt. *Bazsary* is megálta helyét *Vick* szerepében. Jó volt *Győző*, mind *Harisham*, *Raffay*, mint *Tomás* és *Petrán*, mint *Hipkins*. *Bányai* *Etelka* elfogulatlan játéka szintén hozzájárult az est sikeréhez. De általában mindegyik szereplő részt kért belőle. A közönség jó mulatott és zajos tapsal adozott a kitűnő előadásért.

Szerdán nagy, hálás diáksereg nézte meg Ibsen világhírű színművét: *A kísértetek*-et. Az átöröklés borzalmas világtáji problémája kísért a darabban, mely részben a szabad szerelmet is propagálja. Sötét milió; minden nagy és borzalmas; a tendenciózus költészet hidegebb világba már nem vezet. Az előadás jó volt. *Hidvégi* (*Osvald*) és *Vértés* *Mihály* (*Eugstrand*) nehéz szerepükkel sok megérdemelt tapsot arattak.

Csütörtökön láttuk a *Csitrit*, *Véber-Heltai* bohém-vígjátékát. A darab poétikus, bohém-világának még a pikantériája is kedves. Az összejáték kifogástalan volt. *H. Lengyel* Irénél jobb Colettet képzelnem sem lehet. *Aranyossy* Helén (*Vancy V.*), *Hidvégi* (*Dulanay*), *Derecskei* (*Vergnand*) jók voltak; *Tarnay* Lidia (*Aglao*) mindig jó.

Pénteken Bisson régi jó bohózatát a *Válás után* láttuk sikerült előadásban. Különös elismerés illeti meg *Tarnay* Lidiát, ki az anyós szerepét kreálta erős komikummal. *Kovács* Margit (*Diane*) kedvesen mosolygta el szerepét. *R. Bányai* *Etelka* (*Gabriella*) szintén kedves jelenség volt. *Vértés* Duval szerepét adta. *Sima*, természetes előadása nagyban hozzájárult az est sikeréhez, amelyben osztozott vele *Bazsary* (*Bourgaueut*). *Petrán*, mint *Champeaux* szintén megálotta helyét. A közönség nem is fukarkodott az elismeréssel.

Tegnap szombaton nagy közönség nézte végig a *Gyöngyike drága gyermek* előadását, melyről jövő számunkban referálunk.

Lévai piaciárak.

Rovatvezető: Dr. Horváth Gyula rendőrkapitány.

Buza m.-mázánként 20 kor. 40 fill. — 20 kor. 60 Kétszeres 17 kor. — fill. 18 kor. — fill. — Rozs 18 kor. 40 fill. 18 kor. 60 fill. Arpa 18 kor. — fill. 18 kor. 80 fill. Zab 22 kor. — fill. 23 kor. — fill. Kukorica 21 kor. 40 fill. 22 kor. — fill. — Lencse 30 kor. 60 fill. 31 kor. — fill. — Bab 26 kor. 60 fill. 26 kor. 80 fill. — Köles 13 kor. — fill. 14 kor. — fill.

Vetőmagvak 100 kilónként: Vörös lóhere természetitől arankamentes 175—180 Vörös lóhere, kis aránkás 165—175 Vörös lóhere, nagy aránkás 150—160 Luczerna természetitől arankamentes 130—138 Luczerna, világos szemű aránkás 115—120

Az anyakönyvi hivatal bejegyzése

1912. évi szept., hó 22-től 1912. évi szept., hó 29-ig

Születés.

A szülők neve	A gyermek neve	A gyermek neve
Varga András Gál Julianna Ij. Mordányi A. Cservik I. Akúcs Sándor Akossy Mária Kovács József Rakovszki M. Ghimessy Mihály Strba E. Tóth Antal Palkovics Ilona Van K Istvan Sindler Anna Brauner Károly Katrosi I. Bona István Halka Mária Német György Horvát E.	fiú leány leány fiú leány fiú leány leány fiú	Erzsébet Erzsébet László Erzsébet halva szül. László Mária Ilona halva szül.

Házasság.

Vőlegény és menyasszony neve	Vallása
Gubo József Sabik Veronika Dóka András Rácz Jolán	rkath. rkath. ref.

Halalozás.

Az elhunyt neve	Kora	A halál oka
Varga Bozsényik Mária	1 napos 7 éves	Göresök Belátúrdóság

Nyilttér.

**MOLL-FÉLE
SEIDLITZ-POR**

Enyhe, oldó háziser mindazoknak, kik emésztés zavarokban és az illő életmód egyéb következményeiben szenvednek.

Egy eredeti doboz ára 2 korona.

Vidéki gyógyszerárakban kérjük Moll készítményeit.

**MOLL-FÉLE
SOS-BORSZESZ**

Fájdalom csillapító, **bedörzsölés,** **tő és erősítő** elismert, régi jóhírnevű háziser **szaggyógyítás** és hűlésből származó mindenemű betegségek ellen.

Eredeti üveg ára kor. 2.

Kapható minden gyógyszerárban és drogeriában.

Főszékhely MOLL A. gyógyszerész
Cs. kir. udv. szállító, Bécs, I. Tuachbuen 9.

Gyümölcs!

Jó minőségű téli faj alma és körte, kapható métermázsánként 20 koronáért, ládába gondosan csomagolva, Geletnek—Szklénó-fürdő állomásra szállítva — —

Dr. Gaspartz Belánénál Szklénófürdőn
Telefon: Szklénófürdő 2.

Thomassalakot

Őszi és tavaszi szállításra kilópercenként 38 fillérért bérmentve bármely állomásra, ugyszintén superfosfát, kálisó, kainit és egyéb műtrágya féléket a legjutányosabban ajánl

Berceller Márton Ipolyság,
(Ingyen vegyelemezés.)

Édes must

kapható Forgács-féle kimérésben és szüretkor 20 hekto mustbor eladó, a vevő a kádról elviheti.

Kiadó üzlet és lakás.

Kálnai-utca 23 számú házban 1 üzlet-helyiség hozzávaló lakással és pincével és Ozman-téren szintén 1 üzlet és lakás pincével és ugyancsak ott 1 lakás (2 szoba, konyha s pince) is kiadó. Bővebbet Monaco Mosenal, Léva

Iskolázott leány

ki a négy polgári iskolai jó bizonyítvánnyal rendelkezik, állást keres.
Cím e lap kadohivatalában.

2863—1912 tkvi szám.

Árverési hirdetésny.

A lévai kir. járásbírósg mint tkvi hatóság közhírre teszi, hogy a végrehajtást szenvedő Német Albert és neje Sebest-én Zsófiának a lévai kir. járásbírósg területén Kissalló község határában fekvő és a kissalói 358 sztkvben A I 1. 2. sr. 221.228 hrszám alatt foglalt szántóföldben 1—6 részére 900 korona az ottani 382 sztkvben A I 1 sor 97 hrsz 30 ó. i. számú ház udvar és kertben 1—2 részére 800 korona, az ottani 56 sztkvben A I 2. 3. sor 96 171 hrszámú szántóföldek 1—2 részére 200 korona az itteni 56 sztkvben A I 1 sor 332 hrszámú szőlőben 1—2 részére 156 korona kikiáltási árban elrendelte és pedig amennyiben ezen ingatlanok vételára a Nemet András és neje Veres Julianna javára bekebelezett lakási szolgalmi jog fentartásával is 8000 korona összvételtartatni érnek úgy a lakház ezen szolgalmi terhével lesz áruba bocsátva, ha azo ban ezen szolgalmi jog terhe mellett az összes ingatlanok vételára 8000 koronát nem érne el, úgy a nyomban megtartandó njabbi árverésen ezen szolgalmi jog terhe nélkül fog történni az clarverzés.

Ezzel nyilvános bírói árverés 1912 évi október 10 napján délelőtti 10 1/2 órakor Kissalló község házában lesz megtartva.

Az árverési szándékok tartoznak az ingatlanok kikiáltási árának 10% -át készpenzben, vagy az 1881 évi 3333 számú I. M. R. 8. §-ában kijelölt övadékes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni vagy az 1881. évi LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpenznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállt ott szabályszerű elismervény: a szolgálatni, mely kötelezettség alól csak a Vhn. 21. §-ában megnevezettek vannak felmentve.

A kikiáltási árnál magasabb ígért esetében bánatpenz a Vhn 25. §-ának megfelelően és az ott jelzett költségek terhe mellett kiegészítendő.

Kelt Léván a kir. járásbírósg mint telekkönyvhatóságánál 1912. évi jul. hó 10. napján. Pogány s. k. kir. járásbíró.

A kiadmány hitelül:

Bányal

kir. tkvvezető.

A borfogyasztó közönség
figyelmébe.

Ajánlom kitünő minőségű boraimat házhoz szállítva.

Börzsönyi zöld. fehér literenként 80 fill
Balatonmelléki „ „ 100 „
Neszmelyi Ó vörös „ 110 „

Helyben 5 liternyi rendelést házhoz szállítom. Teleforon is megrendelhető.

Mély tisztelettel

Fertikó József
városi fogadó.

Eladó ház.

Léván Teleky utca 10. sz. ház melybe jelenleg évek óta fenálló hentes üzlet van szabad kézből eladó. — — —
Bővebbet ott az üzletben.

Harisnyakötést

és mindennemű

kötő-gép munkat

elvéllal

NYITRAI NÁNDORNÉ

Léva, László-utca 13.

Modern ház

a Mangorló utcában (17), 4 szoba konyha, fürdő szoba, kamra, pince, üvegezett folyosó melléképületben cselédszoba és mosó konyha, parkirozott udvar, gazdasági udvar kis zöldséges-kert, kút az udvaron, folyó év november hó 1-től bérbeadó, esetleg eladó. Feltételek TOKODY IMRE vendéglősnél tudhatók meg.

Kölcsönkönyvtár

ujjonnan kiegészítve kb. 8000 kötet magyar, német és francia regény

NYITRAI és TÁRSA R. T.

könyvkereskedésében LÉVAN.
Előfizetés bármely nap kezdhető.

Folyékony
ezüstfesték.

BENDALIN

Bendalin
a legjobb fémkompozitív minden elképzelhető tárgy mázolására.
Állandóan tartós izzó forróságnak, valamint nedvességnek ellentálló ezüstfesték.

Semmi sem pótolhatja!

BENDALIN

legjobb folyékony kályhaezüst festéket.

Nem pattan le vörösrre izott kályhákról sem, hanem kihülésük után ismét szép ezüstfényű marad.

Nem robban ————— Használatban rendkívül kiadós.

Kapható:

Stern Józsefnél, Léván.

Egyedüli gyárosok: Georg Benda, Lutz-Werke
bronzfestékgár, WIEN, Traismauer, N.Oe. Prag.

Házadás.

A Váradi-utca 10 számú 54 □-öl területű telkemet és azon épült lakóházamat, 694 □-öl területű hozzá tartozó földemmel mely a ház végében áll szabadkézből eladom.

GOLDFINGER ADOLF.

Kukorica-szárító

— eladó —

1 méter széles 4 méter magas és 19 méter hosszú.

Bővebbet: **Ladányi-utca 7.**

"AZ OLLA" szakorvosok által meg vizsgálva és legjobbnak minősítve van. Két évi jótállás. Ára tucatanként 4.—, 6.—, 8.— és 10. korona

Az "OLLA" 200 orvos által legmegbízhatóbbnak van ajánlva. Kapható az ország minden gyógyszerárán és jobb drogeriákba.

Követelje azonban hogy a szállítója önnek csakis OLLA-t adjon és ne engedjen magának csekélyebb értékű silány utánzatot mint "ép oly jót" feldicsérni. Az elárúsító helyek kimutatását. Árjegyzéket és eredeti propaganda reklámot ingyen küld az

"OLLA" gummigyár Wien. H 437 Fraterstrasse 57

Kapható Léván: KNAPP I. drogeriájában s PICK EDE illatszerész-üzletében.

Tisztítsd csak

Globus
Véd-jegy
Véd-jegy
Fémisztítószer
Fritz Schulz jun. K.T. Aussig
A Magyar Érem 1900 Párisi Grand Prix 1904, 1906, 1908, 1910

Globus
Fémisztítókivonattal
a világ legjobb fémisztítószeré

Tanuló felvétetik azonnal

Steiner Sándor

óras- és ékszerésznél, Léván.

Kiadó lakás.

3 szoba, konyha és mellékhelyiségekkel azonnal kiadó.

Léva, László-utca 13.

Pályázati hirdetés.

A lévai állami tanítóképzőintézet igazgató-sága a köztartásának céljaira szükséges

élelmicikkeknek és tüzelőanyagoknak

az 1913. évben történendő szerződés szerű szállítására ezennel pályázatot hirdet.

- I.**
- 1.) Tejre (átlag naponta 30 liter, bánatpénz 100 K)
 - 2.) 2-es és 3-as lisztből sült kenyérré (60 dkgr-os cipók alakjában; átlag naponta 30 kg; bánatpénz 200 K)
 - 3.) 0-ás lisztből sült 8 dgros zsemlyére (átlag naponta 200 drb; bánatpénz 200 K)
 - 4.) Mészáros és hentesárukra (marhahús I. II., borjúhús I. II., bányahús, birkahús, sertésbús, füstölt hús, sonka, füstölt kolbász, friss kolbász, füstölt szalonna, hurka disznósajt, párizsi, 1 pár virstli, 1 drb szafaladé, disznózsír, máj; átlag n. 28 kg.; bánatpénz 500 K)
 - 5.) Mindennemű fűszerű cikkek (liszt [0, 1, 2, 3, 6], rizs, dara, tarhonya, makaróni, hüvelyesek, kávé [valódi, pói], cukor [süveg, kocka, por], túró, sajt, szalámi, sonka, paprika, só, ecet, mandula, csokoládé, élesztő, mák, növényzsír; 100 személyre; bánatpénz 200 K)
 - 6.) Tüzelőanyagra (bánatpénz 500 K).

II. A pályázni kívánók kötelesek egykoronás bélyeggel ellátott írásos ajánlatukban feltüntetni: 1. az ajánlattevő nevét, polgári állását és lakhelyét; 2. minden cikkekre vonatkozóan az ajánlati egységárakat (fix árakat) számmal és szóval, valamint a havonta esedékes összegből levonandó százalék-kedvezményt; 3. azon nyilatkozatot, hogy az ajánlattevő a pályázati hirdetésben foglalt feltételeket ismeri s magára kötelezőnek elismeri; 4. kötelező nyilatkozatot, hogy az előirt biztosítékot leteszi, ha ajánlata elfogadtatott.

III. 1. Az ajánlattal együtt az évi szállítás értékének 5%-a bánatpénz fejében leteendő az intézet igazgatójánál.

2. Az elfogadott ajánlat tulajdonosa tartozik bánatpénzét 10%-os biztosítékra kiegészíteni s a szerződés szerű bélyegilletéket sajátjából fedezni.

3. A szállítás napi rendelés szerint történik átlagosan naponta 100 személyre számítva, július és aug. hó kivételével.

4. A szabályszerűen szerkesztett, aláírt és lepecsételt zárt ajánlatok **f. évi október hó 10-én déli 12 óráig nyújtandók be** az igazgatóságnál, ahol a tárgyalás időpontja is megtudható, valamint egyéb felvilágosítás is nyerhető.

Később érkező, vagy szabályszerűen ki nem állított ajánlatok figyelembe nem vehetők.

Léva, 1912. szept. hó 26-án.

Köveskúti Jenő

áll. tanítóképző-intézeti igazgató.

A Budapesti Asztalos
Ipartestület védnöksége alatt álló

BUTORCSARNOK

és hitelszövetkezet

az Orsz. Közp. Hitelszövetkezet tagja, 12 éve fenáll felhívja a n. é. butorvásárló közönség figyelmét a **VIII., József körút 28.** (Bérmocsis-u. sarok), valamint **IV., ker. Ferenciek tere 1. sz.** (Királyi bérpalota) újonnan átalakított helyiségekben rendezett

lakásberendezési kiállítás

megtekintésére, raktárunk mely a legnagyobb az országban, a legegyszerűbbtől, a legnagyobb kivitelű, művészek által tervezett és szakbizottság által felülvizsgált butorokból áll.

Teljes lakásberendezéseket művészi

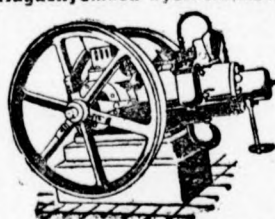
tervek szerint készítünk,

minden darab jóállás mellett adatik el.

CLIMAX

nyersolajmotorok és lokomobilok 3-70 HP.

Magasnyomású nyersolajmotorok 15-150 lóerőig :: erőig ::

legelőssőbb és legmegbízhatóbb üzemet biztosítják. Üzemkölség lényegesen 1-2 fill. Alacsony zavartalan üzemi - Pénzügyi felügyelet nélkül! Egy szerű kezelése! Sok száz gép üzemben!

Költségvetések és árlapok díjmentesen.

Bachrich és Társa

betétitársaság motorgyári fióktelepe

BUDAPEST

VI. Vaozi-körút 59/11

Köhögés

rekedtség és hurut ellen nincs jobb a
RÉTHY-féle pemetefü czukorkánál!

Vásárlásoknál azonban vigyázzon és határozottan RÉTHY-fé'et kérjünk, mivel sok hasznaltalan utánczata van. Az eredetinek minden egyes darabján rajta van a Réthy név. I doboz ára 60 fillér. Nagy doboz 1 korona. Mindenütt kapható.

A mesterdalnok.

Czipóm szép és tökéletes,
Benne járni élvezetes,
Mert ha cipőt szegzek, varrok,
Rajt' van

kaucsuk sarok.

Szállítás és fuvarozás

valamint költözködések
legfigyelmesebben és jutányos
árban elvállal

Spitz Armin szállító

Léva, Szepesi u. 22.

WASHALL

legjobb mosószer

Washall Company Wien
11 Kurzbauergasse 3.

Kapható: KNAPP drogeriában LÉVA.

KNAPP DÁVID

mezőgazdasági és varrógépek nagy raktára

Telefon szám: 33.

L É V Á N.

Telefon szám: 33.

Piactéren, nagy kiterjedésű gépraktárom céljára épült
házamban nagy választéku

állandó géпкиállítás van berendezve.

==== Hazai gyártmányu gépek: ====

Világbiru „RAPID“ lánczos kutak. „Alfa Separator“ tej és
vajgazdasági gépek. — Legjobb minőségű takarmánykamrák
elkészítése és felállítása jutányos árakban. — Hofherr és
Schrantz-féle gőzcséplő készletek, Ganz-féle motorok minden
nagyságban, valamint minden e szakba vágó gépek és géprészek.

==== Ajánljuk: ====

legolcsóbb napi árak számi-
tásával elsőrendű, direkt
forrásokból beszerzett
fűszer- és gyarmatáruinkat,

valamint állandóan friss csemege-sajt,
naponta érkező felvágott és egyéb
csemegeáruinkat.

Közvetlen kávéimportunk folytán

k á v é i n k

ugy ár, mint minőség tekintetében
versenyen kívüliek!

Legjobb Mauthner-féle kerti és
vetemény magvak!

Gépolaj, gépkenőcs, tavottaszir
carbolineum, aszfalt-fedélemez,
gummi- és aszbesztáru, petroleum,
benzin, carbit és kátrány vegyi
termékek, gyanta, kénpor, kék
és zöld gálicz, raffia-háncs, min-
dennemű festékáru,

portland és románczement
állandó nagy gyári raktára.

M. kir. marhasó és lópor-áruda.

DISZKOSZORUK

fa- és érczkoporsók gyári áron!

VARRÓGÉPEK

5 évi jótállással

Kern Testvérek

fűszer-, csemege és vasnagykereskedése

Telefon 14. L É V A. Alapított 1881.

Ajánljuk továbbá ujonnan berendezett vas-
áruházunkat.

Állandó raktárt tartunk legfinomabb nickel, alumi-
nium, email, öntött és lemez

konyhaedényekből,

egyensúly-, táblás és tizedes mérlegekből, legjobb min-
ségű sajtolt lapát, szél répvilla és répakiemelő, fejsze
csákány, kapaáru, ífrész, reszelő, metsző olló, ojtó
kés, összes kerti, mezőgazdasági, méhészeti, tej-
gazdasági, bádogos- és kőmives szerszámok, épü-
let- és butorvasalások olajozók, kenőszelenczék, gép-
szijak, szivattyúk, kendertömlők, tömítő anyagok, viz-
mentes ponyvák, csigaturók, kalapácsok, saluk, állók,
kereskedelmi öntvények stb. vascsikkekéből.

Legcéhezetőbb többször csavart horg. drótfonat-
kerítés és tuskés huzal raktár.

Fényképészeti cikkek, kerékpá-
rok, pneumatikok nagy raktára.

Szives megkeresésre készséggel szolgálunk spe-
ciális árajánlattal. Nagyban vételnél külön ajánlat.

Saját gyártmányú
aczel szénásvágókésék
nagybani eladása.